

ПОРІВНЯЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИГЕЛЬМІНТИКІВ ЗА АСКАРОЗНО-ТРИХУРОЗНОЇ ІНВАЗІЇ СВИНЕЙ

Л.М. Соловйова, кандидата ветеринарних наук

І.В. Дога, магістрант

Білоцерківський національний аграрний університет

Встановлено, що найчастіше серед нематодозів свиней різних вікових та виробничих груп трапляються збудники аскарозу і трихурузу. Визначена ефективність антигельмінтиків промектину 1 % і бровермектина-грануляту за цих гельмінтозів (екстенсефективність – 100,0 %, інтенсефективність – 100,0 %).

Гельмінтози, антигельмінтики, аскароз, трихуроз.

Аскароз та трихуроз свиней розповсюджені у всіх областях України. Захворювання завдають значних економічних збитків. Жива маса інвазованих тварин становить лише 50–60 % маси здорових. Інтенсивно уражені поросята місячного віку залишаються такими, як при народженні. Крім цього, інвазія послаблює імунну систему, сприяє виникненню різних захворювань заразної та незаразної етіології [1].

За даними літератури, молодняк свиней на відгодівлі під впливом паразитарної інвазії позбувається від 20 до 60 % добового приросту. Водночас зростають (від 25 до 100 %) затрати кормових одиниць на приріст маси тіла, а термін відгодівлі подовжується на 2–2,5 місяці [2, 3].

Боротьба з аскарозно-трихурозною інвазією свиней – це складний комплекс заходів: лікування, дезінвазія приміщень, ґрунту, гною. Особливе значення при цьому має створення належних умов утримання і повноцінна годівля тварин. Але першість належить етіотропній терапії – використанню антигельмінтних препаратів. Виняткова увага у ветеринарії зараз належить пошуку нових антигельмінтиків, визначенню економічної доцільності їх використання для забезпечення повної елімінації паразитів з макроорганізму. Зважаючи на це, тема роботи є актуальною [4–8].

Мета дослідження – вивчення поширення гельмінтозної інвазії у свиней СГПП ім. Гагаріна с. Мовчанівка Сквирського району Київської області та антигельмінтних властивостей промектину 1 % і бровермектину-грануляту за аскарозу та трихурузу свиней.

Матеріал та методика дослідження. Досліди з вивчення антигельмінтної ефективності промектину 1 % та бровермектину-грануляту провели на підсвинках 2–4-місячного віку, спонтанно інвазованих аскаридами та трихурисами. З цією метою сформували 3 групи свиней (1 контрольну та 2 дослідні) по 10 голів у кожній.

Проби фекалій, відібрані індивідуально, досліджували комбінованим методом, стандартизованим Г.О. Котельниковим та В.М. Хреновим.

Тваринам першої дослідної групи вводили промектин 1 % підшкірно, з внутрішньої поверхні стегна у дозі 1 мл на 33 кг живої маси одноразово.

Тваринам другої дослідної групи використовували бровермектин-гранулят з кормом у дозі 2 г/10 кг маси, розділивши дозу на 7 днів.

Свиням контрольної групи антигельмінтик не призначали. Всі дослідні та контрольні тварини протягом періоду досліджень (30 днів) перебували в аналогічних умовах годівлі й утримання. Антигельмінтну ефективність визначали на 12-й день після дегельмінтизації.

Тестами для визначення ефективності лікування були екстенсефективність (ЕЕ) та інтенсефективність (ІЕ). За результатами зважування тварин, яке проводилося до застосування препарату, а також через 30 днів після його застосування, обчислювали середньодобові прирости поросят.

Результати дослідження. З метою вивчення епізоотичної ситуації господарства відбирали та дослідили 152 проби фекалій від свиней різних вікових та виробничих груп.

У результаті гельмінтокопроовоскопічних досліджень знайшли яйця аскарисів темно-коричневого кольору, середніх розмірів, вкриті товстою бугристою зовнішньою оболонкою. Також знайдено яйця бочкоподібної форми, з прозорими пробками на полюсах, вкриті гладенькою, досить товстою оболонкою жовтого кольору. Це були яйця трихурисів.

Із 152 досліджених нами гельмінтокопроовоскопічно проб аскарисами було уражено 54 голови, тобто екстенсивність інвазії (ЕІ) становила 35,53 % за інтенсивності інвазії (ІІ) 23,5 екземплярів яєць. У 38 пробах знайдено яйця трихурисів. Екстенсивність інвазії становила 25 % за інтенсивності інвазії 2,8 екземплярів яєць.

Максимально були уражені свині аскарисами віком 4–6 місяців. Екстенсивність інвазії становила 70,37 % за інтенсивності інвазії 34,8 екземпляри яєць. Потім екстенсивність та інтенсивність аскарозної інвазії поступово зменшувалася і у свиней, які перебували на відгодівлі, становили, відповідно, 37,14 % та 12,6 екземплярів яєць, а у свиноматок вона становила, відповідно, 9,09 % і 4,0 екземпляри яєць.

Щодо трихурозної інвазії, екстенсивність її у поросят 1,5–2-місячного віку становила 24,0 % за інтенсивності 2 екземпляри яєць. Максимально були уражені трихурисами свині віком 2–4 місяці. Екстенсивність інвазії становила 60,53 % і інтенсивність 3,34 екземпляри яєць. У поросят 4–6-місячного віку екстенсивність та інтенсивність трихурозної інвазії поступово зменшувалися і становили, відповідно, 18,5 % і 2,4 екземпляри яєць. У свиней, які перебували на відгодівлі, показники відповідно становили 5,7 % та 2 екземпляри яєць, а у свиноматок – 4,5 % і 1 екземпляр яєць.

Далі провели експериментальне дослідження. Після вивчення розповсюдження аскарозно-трихурозної інвазії та вікової динаміки, ми

вивчили антигельмінтну ефективність промектину 1 % та бровермектину-грануляту.

За результатами гельмінтологічних досліджень тварини усіх трьох експериментальних груп були на 100 % інвазовані аскарисами та трихурисами.

Інтенсивність аскарозної інвазії коливалася у групах від 43,2 до 51,1 екз. яєць у середньому у трьох краплинах флотаційної рідини, а трихурозної, відповідно, від 15,8 до 17,7 екземплярів яєць.

На 12-й день після останньої даванки антигельмінтних препаратів ми знову відібрали проби фекалій. Результати гельмінтокопроовоскопічних досліджень свиней після дегельмінтизації свідчать про те, що обидва використані препарати мали 100 %-й ефект лікування свиней від аскарозно-трихурозної інвазії, яку не виявили у дослідних тварин першої та другої груп.

Оцінку ефективності випробуваних препаратів здійснювали ще і за рівнем середньодобових приростів (зважування проводили на початку досліду та через 30 днів). Результати свідчили, що середньодобовий приріст живої ваги 1 підсвинка у першій дослідній групі був більшим ніж у контрольній, на 70 г (на 2,1 кг по всій групі, що становить 30 %); у другій дослідній групі приріст на 1 підсвинка становив 80 г (або 2,37 кг по групі, що становить 34,2 %).

Висновки

1. Аскарозно-трихурозна інвазія має добре виражену вікову динаміку.
2. Промектин 1 % та бровермектин-гранулят виявилися високоефективними антигельмінтиками за аскарозно-трихурозної інвазії (ЕЕ – 100 %, ІЕ – 100 %).
3. Приріст живої маси поросят за 30-денний період при застосуванні промектину 1 % та бровермектину-грануляту збільшився відповідно у I дослідній групі на 2,1 кг, а у II – на 2,37 кг порівняно з контрольною групою.

Список літератури

1. Березовський А.А. Основні паразитози свиней, особливості хіміотерапії та профілактики / А.В. Березовський // Міжвідом. темат. наук. зб. "Вет. медицина України". – Харків, 2006. – № 86. – С. 40–48.
2. Біла І.Д. Паразитоценози свиней в індивідуальних господарствах / І.Д. Біла // Міжвідом. темат. наук. зб. "Вет. медицина України". – Харків, 2001. – Т. 1, № 79. – С. 15–18.
3. Галат В.Ф. Розповсюдження асоціативних інвазій свиней в умовах лісостепової та степової зон України / В.Ф. Галат, М.В. Галат, В.О. Євстаф'єва // Вісник Полтавської ДАА, 2007. – № 3. – С. 22–24.
4. Стибель В.В. Гельмінтози свиней : [навч. посіб.] / Стибельник В.В.– Львів: Сполом, 2004.– 160 с.
5. Стибель В.В. Мікстинвазії свиней на промисловому комплексі / В.В. Стибель // Наук. вісник ЛНА ім. С.З. Гжицького. – 2004. – Т. 6, (№ 3), Ч. 2. – С. 123–128.
6. Фещенко Д.В. Особливості епізоотології, патогенезу та терапії змішаної нематодозної інвазії свиней / Діана Фещенко // Вет. медицина України, 2008. – № 4. – С. 18–20.

7. Prichard R.K. Anthelmintic resistance in nematodes extent, resent understanding and future directions for control and research / Prichard R.K. // Int. J. Parasitol, 1990. – Vol. 20, № 4. – P. 515–521.

8. Sangster N.C. In: Lee DL (Ed) The biology of nematodes / N.C Sangster, R.J. Dobson, 2001. – P. 20–25.

Установлено, что наиболее часто среди нематодозов свиней разных возрастных и производственных групп встречаются возбудители аскароза и трихуроза. Определена эффективность антигельминтиков промектина 1 % и бровермектина-гранулята при данных гельминтозах (экстенсэффективность – 100,0 %, интенсэффективность – 100,0 %).

Гельминтозы, антигельминтики, аскароз, трихуроз.

It is set, that the among of nemathelminthes of pigs different age and production groups happen ascariasis, trichocephaliosis and oesophagostomiasis

Was determined efficiency of helminthicide Ivermectine by given elminthiasises (EE – 76,9–100,0 %, IE – 76,6–100,0 %).

Helminthiasises, helminthicides, ascariasis, trichurosis.